

# **Ffydd a Chred yn y Gymuned**

Lefel Mynediad 1 – Lefel 2

**Sgiliau Bywyd a Gwaith  
Cynnwys yr Uned**

## Cynnwys

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| Nod yr Uned .....                          | 3  |
| Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill..... | 3  |
| Dogfennaeth y Gymhwyster .....             | 3  |
| Cynnydd ar draws lefelau .....             | 4  |
| Gofynion danfon .....                      | 6  |
| Dull Asesu .....                           | 7  |
| Lefel Mynediad 1 .....                     | 8  |
| Lefel Mynediad 2 .....                     | 8  |
| Lefel Mynediad 3 .....                     | 9  |
| Lefel 1 .....                              | 10 |
| Lefel 2 .....                              | 11 |
| Cynnwys yr Uned .....                      | 12 |
| Lefel Mynediad 1 .....                     | 12 |
| Lefel Mynediad 2 .....                     | 14 |
| Lefel Mynediad 3 .....                     | 18 |
| Lefel 1 .....                              | 21 |
| Lefel 2 .....                              | 24 |

## Nod yr Uned

Mae'r uned hon yn rhan o'r cymwysterau Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau ar gyfer Bywyd a Gwaith, sydd ar gael ar Lefel Mynediad 1–3, Lefel 1 a Lefel 2 i gefnogi Cwricwlwm i Gymru 14-16 oed.

Mae'r gyfres o unedau 'Ffydd a Chred yn y Gymuned' wedi'i dylunio i ddatblygu dealltwriaeth ddiwylliannol, goddefgarwch a gwerthfawrogiad dysgwyr o fewn y gymuned, gan archwilio ffydd a chred.

## Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill

Dim ond unedau sy'n rhan o gymwysterau cymeradwy Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith Open Awards a all gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn.

Ni all unedau sydd wedi'u hardystio gan Sefydliadau Dyfarnu eraill, neu unedau a gymerwyd o gymwysterau Open Awards eraill, gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol ar draws cymwysterau o bob lefel a maint.

## Dogfennaeth y Gymhwyster

Mae Manyleb yr Uned hon yn ddogfen orfodol ac rhaid ei darllen a'i chymhwyso ochr yn ochr â'r Canllaw Cymwysterau perthnasol (penodol i lefel) a Llawlyfr Darparwr Open Awards.

## Cynnydd ar draws lefelau

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio ar gyfer dysgwyr o Lefel Mynediad 1 – Lefel 2. Gall dysgwyr symud ymlaen drwy'r lefelau drwy gydol eu taith addysg, neu ddechrau ar lefel uwch yn briodol i'w lefel ddysgu, eu targedau addysg a'u dyheadau.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r meysydd dysgu sydd wedi'u cynnwys yn yr unedau a sut y caiff y rhain eu trin ar bob lefel.

| Cysyniad                         | E1                          | E2                                             | E3                                  | L1                                          | L2                                                       |
|----------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| <b>Credydau a Gwerthoedd</b>     | Adnabod gwahaniaet hau syml | Adnabod a grwpio                               | Esbonio ystyr                       | Disgrifio mynegiad a dylanwad               | Dadansoddi gwahaniaet hau ac ystyr moesol                |
| <b>Mannau Addoli</b>             | Adnabod un                  | Adnabod a threfnu yn ôl math                   | Disgrifio arwyddocâd mynegiant cred | Cyswllt â diwylliant/hunaniaeth             | Dadansoddi mewn cymhariaeth o systemau cred              |
| <b>Arferion a Thraddodiaid</b>   | Adnabod enghreifftiau       | Rhestru ac archwilio tebygrwydd/gwahaniaet hau | Esbonio mynegiant cred              | Disgrifio rôl mewn hunaniaeth               | Dadansoddi rôl mewn cymdeithas                           |
| <b>Dylanwad ar Ymddygiad</b>     | Enghreifftiau syml          | Enghreifftiau o gyfranogiad a pharch           | Esbonio dylanwad ar ymddygiad       | Disgrifio'r effaith bersonol                | Dadansoddi rhyngweithiadau cymdeithasol                  |
| <b>Amrywiaeth mewn Cymunedau</b> | Nodi'r manteision sylfaenol | Adnabod amrywiaeth weladwy a chyd-gyfranogiad  | Cydnabod heriau ac atebion          | Cyflwyno safbwyntiau am greddau pobl eraill | Gwerthuso sut mae cymunedau'n rheoli gwahaniaet hau cred |

|              |                                  |                          |                        |                                     |                                                                    |
|--------------|----------------------------------|--------------------------|------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <b>Parch</b> | Manteision<br>syml<br>amrywiaeth | Enghreifftiau<br>o barch | Ymatebion y<br>gymuned | Strategaeth<br>au ar gyfer<br>parch | Dealltwriaet<br>h<br>ddadansodd<br>ol o<br>strategaetha<br>u parch |
|--------------|----------------------------------|--------------------------|------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|

## Gofynion danfon

Cyn darparu, rhaid bod gan ddarparwyr Gynllun Darparu ac Asesu cymeradwy sy'n mapio addysgu, dysgu ac asesu i'r holl feini prawf asesu (sy'n benodol i'r lefel) ym Manyleb yr Uned hon.

Disgwylir i ddarparwyr gynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu ac asesu o fewn cyfleusterau safonol ysgol/ coleg. Dylai'r uned hon fod yn hygyrch ac yn gyraeddadwy heb fod angen seilwaith arbenigol, adnoddau drud neu amodau mynediad cyfyngol.

### Adnoddau Staff

Nid oes unrhyw ofynion penodol ar gyfer addysgu'r unedau hyn y tu hwnt i'r hyn a amlinellir ym manyleb y gymhwyster.

Rhaid i staff addysgu gael eu hyfforddi'n briodol a bod yn hyderus wrth reoli trafodaethau sensitif. Rhaid iddynt fod yn ymwybodol o'r gofynion diogelu gan y gallai'r senarios gynnwys bwlio, iechyd meddwl, gwahaniaethu, caniatâd ac egwyddorion moesegol.

Gallai fod angen i staff cymorth helpu i fonitro trafodaethau sensitif a chefnogi dysgwyr.

Dylai fod gan staff dosbarthu gymhwyster addysgu neu hyfforddi cydnabyddedig, neu fod yn gweithio tuag ato, lle mae hyn yn ofyniad gan y darparwr.

### Adnoddau Corfforol

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod adnoddau priodol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon. Dylai hyn o leiaf gynnwys:

- man addysgu priodol i ganiatáu i drafodaethau grŵp lluosog gael eu cynnal ar yr un pryd.
- Cynlluniau Gwersi
- Cymhorthion Gweledol - Taflunydd, gliniadur, neu sgrin i ddangos cyflwyniadau, fideos ac ati.

### Gofynion Mynediad

Nid oes angen unrhyw ddysgu na chymwysterau blaenorol ar ddysgwyr ar gyfer unrhyw un o'r unedau yn y gyfres hon. Fodd bynnag, wrth i lefel cymhlethdod yr iaith gynyddu drwy'r lefelau, rhaid i'r darparwr gwblhau asesiadau cychwynnol cadarn i sicrhau bod y dysgwr yn gallu cael mynediad at y cynnwys ar y lefel y maent yn dechrau arni.

## Dull Asesu

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio i'w hasesu drwy dasgau a gweithgareddau asesu a ddyluniwyd gan y darparwr.

Rhaid i ddarparwyr gynnal gwiriad cyn i'r asesiad ddigwydd i gadarnhau bod y tasgau'n cwmpasu'r holl feini prawf asesu a'u bod yn briodol i'r lefel.

Rhaid bodloni'r holl feini prawf asesu'n llawn er mwyn i'r dysgwr dderbyn marc 'pas'. Ni ellir gwneud unrhyw ddyfarniad rhannol os na chaiff unrhyw feini prawf asesu eu bodloni.

Mae'n ofynnol i ddysgwyr gasglu tystiolaeth mewn portffolio o dystiolaeth. Gellir cyflwyno hwn yn ddigidol (e.e. drwy system e-bortffolio) neu ar bapur, fel y bo'n briodol i'r dysgwr unigol. Lle bynnag y bo modd, anogir e-bortffolios.

Rhaid i aseswyr asesu'r dystiolaeth a gasglwyd gan y dysgwr yn erbyn meini prawf asesu'r uned i benderfynu a yw wedi'i chyflawni'n llawn ai peidio. Mae pob penderfyniad asesu yn destun i sicrhau ansawdd mewnol (IQA) gan y darparwr a sicrhau ansawdd allanol (EQA) gan Open Awards cyn i'r canlyniad gael ei gadarnhau.

Penderfynwyd bod y mathau canlynol o dasgau asesu yn addas ar gyfer y gyfres o unedau hon.

## Lefel Mynediad 1

Dylai asesiad o Ffydd a Chred yn y Gymuned ar Lefel Mynediad 1 gynnwys:

| Math o Asesiad                   | Enghreifftiau o Dasgau                                                                                                     |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Paru</b>                      | Paru lleoedd addoli i enwau; paru delweddau gwyliau i enwau gwyliau; paru symbolau i weithgareddau cymunedol.              |
| <b>Pwyntio / Dewis</b>           | Pwyntio at y man addoli cywir ar daflen luniau; dewis eitemau sy'n gysylltiedig â dathliadau (e.e. kannwyll, bwyd, cerdyn) |
| <b>Dewis Lluniau</b>             | Dewis lluniau sy'n dangos ffyrdd y mae pobl yn helpu yn y gymuned (e.e. siop elusen, banc bwyd, gwaith allgymorth ffydd).  |
| <b>Trafodaeth Syml</b>           | Ateb un cwestiwn byr: "Beth ydych chi'n ei weld yn y llun hwn?" neu "Pa le yw hwn?"                                        |
| <b>Taflenni Gwaith Sylfaenol</b> | Ffurflen dicio: "Pa un o'r rhain yw lle addoli?"; "Pa weithgaredd sy'n helpu'r gymuned?"                                   |

## Lefel Mynediad 2

Dylai asesiad o Ffydd a Chred yn y Gymuned ar Lefel Mynediad 2 gynnwys:

| Math o Asesiad              | Enghreifftiau o Dasgau                                                                                                    |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Grwpio</b>               | Grwpio lluniau yn ôl categorïau fel: dathliadau, lleoedd, cymorth cymunedol                                               |
| <b>Rhestru</b>              | Rhestru dau ffordd y mae pobl yn helpu eu cymuned; rhestru dau eitem a ddefnyddir mewn dathliad                           |
| <b>Categoreiddio</b>        | Dosbarthu'r gweithgareddau yn gategorïau crefyddol / cymunedol / elusennol (di-farn).                                     |
| <b>Archwilio Tebygrwydd</b> | Nodi un peth tebyg rhwng dwy ddathliad (e.e. "mae'r ddau'n defnyddio goleuadau"; "mae bwyd yn rhan o'r ddau")             |
| <b>Disgrifiadau Byr</b>     | Disgrifio un ffordd y mae grŵp ffydd neu gred yn cefnogi pobl leol; disgrifio lle addoli gan ddefnyddio 1–2 frawddeg fer. |

## Lefel Mynediad 3

Dylai asesiad o Ffydd a Chred yn y Gymuned ar Lefel Mynediad 3 gynnwys:

| Math o Asesiad                    | Enghreifftiau o Dasgau                                                                               |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Esboniadau Syml</b>            | Esbonio pam fod y gŵyl hon yn bwysig i'r gymuned (un frawddeg)                                       |
| <b>Tasgau Achos/Effaith</b>       | "Beth allai ddigwydd os na fydd pobl yn dangos parch mewn lle addoli?"                               |
| <b>Adnabod Heriau</b>             | Nodi un her y mae grŵp cymunedol yn ei hwynebu (e.e. angen gwirfoddolwyr)                            |
| <b>Gweithgareddau Myfyrio</b>     | Disgrifio un arferiad parchus wrth ymweld â lle addoli neu le cymunedol                              |
| <b>Disgrifiadau Strwythuredig</b> | Creu disgrifiad byr o ddathliad, digwyddiad, neu man addoli (3 nodwedd allweddol)                    |
| <b>Senario Dehongli</b>           | Dehongli senario syml: "Mae grŵp cymunedol yn trefnu casgliad bwyd—beth maen nhw'n ei wneud a pham?" |

## Lefel 1

Dylai asesiad o Ffydd a Chred yn y Gymuned ar Lefel 1 gynnwys:

| Math o Asesiad                            | Enghreifftiau o Dasgau                                                                                       |
|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Disgrifiad Manwl</b>                   | Disgrifio sut mae grŵp cymunedol yn helpu eraill; disgrifio nodweddion dathlu neu arferiad                   |
| <b>Myfyrdod Personol</b>                  | Myfyrio ar beth ddysgon nhw o ymweliad/fideo/siaradwr gwadd; disgrifio sut ddangoson nhw barch               |
| <b>Amlinellu Rhesymau</b>                 | “Rho ddau reswm pam fod y dathliad hwn yn bwysig i'r gymuned”; “Pam mae parchu credoau yn bwysig?”           |
| <b>Cyflwyno Barnau</b>                    | Darparu barn bersonol mewn ffordd anwerthusol: “Pa weithgaredd cymunedol fydddech chi'n ymuno ag ef a pham?” |
| <b>Proffiliau Cymunedol Strwythuredig</b> | Creu proffil o grŵp lleol: gweithgareddau, pwy maen nhw'n eu helpu, pam ei fod yn bwysig                     |
| <b>Rhesymu yn Seiliedig ar Senario</b>    | “Mae ffrind yn ymweld â man addoli—pa gyngor fydddech chi'n ei roi iddyn nhw i fod yn barchus?”              |

## Lefel 2

Dylai asesiad o Ffydd a Chred yn y Gymuned ar Lefel 2 gynnwys:

| Math o Asesiad                            | Enghreifftiau o Dasgau                                                                                                       |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Dadansoddiad</b>                       | Dadansoddi sut mae grŵp ffydd neu gred yn cyfrannu at les cymunedol (e.e. banciau bwyd, grwpiau ieuenctid, eiriolaeth)       |
| <b>Cymharu</b>                            | Cymharu dau ddathliad, prosiectau cymunedol neu weithredoedd sy'n seiliedig ar gred (ffeithiol, nid gwerthusol o'r credoau). |
| <b>Dadl Strwythuredig</b>                 | "Gwneud achos dros sut mae digwyddiadau cymunedol yn cryfhau perthnasoedd lleol"                                             |
| <b>Barnu Gwerthusol</b>                   | Gwerthuso effaith prosiect cymunedol (defnyddio tystiolaeth syml: presenoldeb, adborth, canlyniadau)                         |
| <b>Myfyrio gan Ddefnyddio Tystiolaeth</b> | Myfyrio ar ymweliad neu adnodd: "Beth wnes i ddysgu? Pa dystiolaeth sy'n cefnogi'r farn hon?"                                |
| <b>Esboniadau Rhesymol</b>                | Esbonio pam mae ymddygiad parchus yn bwysig; esbonio sut mae credoau'n dylanwadu ar draddodiadau cymunedol                   |

# Cynnwys yr Uned

## Lefel Mynediad 1

**Teitl yr Uned:** Ffydd a Chred yn y Gymuned

**Rhif Cyfeirnod yr Uned:** CBM071

**Lefel:** Lefel Mynediad Un

**Gwerth Credyd:** Un (1)

**Oriau Dysgu Dan Arweiniad:** 10

**Nod yr Uned:** Datblygu dealltwriaeth ddiwylliannol, goddefgarwch a gwerthfawrogiad dysgwyr o fewn y gymuned, gan archwilio ffydd a chred.

| Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):                               | Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):                                                                       |
|-------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Gwybod y gall pobl yn y gymuned gael ffydd a chredoau gwahanol | 1.1 Rhoi enghreifftiau o ffyrdd y gall pobl fod yn wahanol i'w gilydd                                   |
|                                                                   | 1.2 Rhoi enghreifftiau o pam y gall cael ffydd neu gredoau gwahanol fod yn beth cadarnhaol mewn cymuned |
| 2. Gwybod am rai ffydd a chredoau yn y gymuned                    | 2.1 Enwi gwahanol ffydd neu systemau credyddol a geir yn y gymuned                                      |
|                                                                   | 2.2 Nodi lle yng Nghymru lle mae pobl yn ymarfer ffydd neu gred                                         |

### Cynnwys Dangosol

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Deilliant Dysgu 1 | <p>AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf ddau enghraifft o sut y gall pobl fod yn wahanol e.e. ieithoedd gwahanol, dillad, bwydydd, arferion, ffydd, credoau, dathliadau. Gall adnabod gynnwys cyfathrebu llafar, arwyddion neu ysgrifenedig.</p> <p>AC 1.2 Rhaid i'r dysgwr roi dau enghraifft o fanteision cael ffydd/gweddïau gwahanol yn y gymuned e.e. dysgu pethau newydd, mwynhau gwyliau gwahanol, rhoi cynnig ar fwydydd newydd, cwrdd â phobl wahanol. –Gall rhoi enghreifftiau gynnwys cyfathrebu llafar, arwyddion neu ysgrifenedig.</p> |
| Deilliant Dysgu 2 | <p>AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr enwi (ar lafar neu'n ysgrifenedig) ddwy ffydd neu gred wahanol o fewn y gymuned. Gall enwi gynnwys cyfathrebu llafar, arwyddion neu ysgrifenedig.</p> <p>AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf un lle cyfarwydd lle mae pobl yn ymarfer ffydd neu gred yng Nghymru e.e. eglwys, mosg, templ, gurdwara, neuadd gynullio. Gall adnabod gynnwys cyfathrebu llafar, arwyddion neu ysgrifenedig.</p>                                                                                                                           |

|  |
|--|
|  |
|--|

|                                                                         |                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Egwyddorion Cynyddu</b>                                              | Cynnydd 1 -<br>Rwy'n dechrau datblygu fy ymwybyddiaeth o debygrwydd a gwahaniaethau rhwng pobl.     |
| <b>Maes Profiad Dysgu</b>                                               | Y Celfyddydau                                                                                       |
| <b>Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig</b>                                    | Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac amrywiol, ac wedi'u llywio gan weithredoedd a chredoau dynol. |
| <b>Perthnasol i'r Pedwar Diben</b>                                      | Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd.                                           |
| <b>Sgiliau Trawsgwricwlaidd</b>                                         | Llythrennedd/ Digidol                                                                               |
| <b>Sgiliau Cyfannol</b>                                                 | Effeithiolrwydd personol                                                                            |
| <b>Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd</b> | Arferion cynaliadwy (e.e. drwy brosiectau cymunedol neu fentrau amgylcheddol rhyngffydd)            |

| Themâu Trawsbynciol Perthnasol            |                                                                                                      |
|-------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Thema                                     | Rhesymeg                                                                                             |
| Amrywiaeth                                | Hyrwyddo dealltwriaeth o hawliau, cynhwysiant, a hunaniaethau a diwylliannau amrywiol.               |
| Crefydd, Gwerthoedd ac Egwyddorion Moesol | Mae'r uned hon hefyd yn berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd ac Egwyddorion Moeseg. |

## Lefel Mynediad 2

**Teitl yr Uned:** Ffydd a Chred yn y Gymuned

**Rhif Cyfeirnod yr Uned:** CBM072

**Lefel:** Lefel Mynediad Dau

**Gwerth Credyd:** Dau (2)

**Oriau Dysgu Dan Arweiniad:** 20

**Nod yr Uned:** Datblygu dealltwriaeth ddiwylliannol, goddefgarwch a gwerthfawrogiad dysgwyr o fewn y gymuned, gan archwilio ffydd a chred.

| Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):                                      | Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Gwybod am leoedd lle mae pobl yn ymarfer ffydd a chredoau yng Nghymru | 1.1 Adnabod gwahanol leoedd lle mae pobl yn ymarfer ffydd a chredoau yng Nghymru                                          |
|                                                                          | 1.2 Rhoi'r lleoedd hyn mewn gwahanol fathau                                                                               |
| 2. Gwybod am arferion a thraddodiadau yng nghymunedau Cymru              | 2.1 Rhestru arferion neu draddodiadau sy'n gysylltiedig â Chymru, gan gynnwys:<br>a) Gwyliau<br>b) Symbolau<br>c) Bwydydd |
|                                                                          | 2.2 Archwilio diwylliannau neu draddodiadau o wahanol gymunedau diwylliannol yng Nghymru.                                 |
| 3. Gwybod sut mae amrywiaeth yn effeithio ar gymunedau                   | 3.1 Adnabod ffyrdd y gellir gweld amrywiaeth mewn cymuned                                                                 |
|                                                                          | 3.2 Rhoi enghreifftiau o sut y gall pobl o wahanol gefndiroedd gymryd rhan gyda'i gilydd ym mywyd y gymuned               |
|                                                                          | 3.3 Rhoi enghreifftiau o sut mae pobl yn dangos parch at eraill sydd â chredoau, arferion neu draddodiadau gwahanol       |

### Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1 Dylai dysgwyr archwilio amrywiaeth o fannau a dechrau trefnu/dosbarthu.

AC1.1 enghreifftiau:

- Eglwysi, capeli
- Mosgiau
- Tamlau (Bwdhaidd, Hindŵaidd)

- Synagogau
- Gurdwaras
- Canolfannau aml-ffydd
- Mannau cyfarfod dyneiddiol neu seciwlar.

#### Enghreifftiau AC 1.2

- ffydd wahanol
- pwrpasau gwahanol
- gwahanol arddulliau o adeiladau.

Deilliant AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr restru o leiaf un enghraifft ar gyfer pob pwynt  
Dysgu 2 bwled,  
e.e.

#### Gwyliau:

- Eisteddfod
- Dydd Gŵyl Dewi.

#### Symbolau

- Y faner Gymreig

#### Bwyd

- cawl
- bara lawr
- Bara brith.

AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr archwilio o leiaf ddau arfer neu draddodiad gwahanol, e.e..

- Diwali (gŵyl)
- Holi (gŵyl)
- Ramadan / Eid
- Gŵyl y Pasg
- Blwyddyn Newydd Tsieineaidd
- Vaisakhi
- Bwydydd diwylliannol, dillad, iaith.

Gallai dysgwyr nodi rhai tebygrwydd a gwahaniaethau rhwng yr enghreifftiau e.e.

- Mae gan y ddau fwyd arbennig
- Mae'r ddau yn cynnwys cynulladau teuluol
- Un yn defnyddio goleuadau, un arall cerddoriaeth
- Un yn dathlu sant, un arall dymor
- Lliwiau, dillad, gweithgareddau.

Deilliant AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr nodi o leiaf ddau ffordd y gellir gweld  
Dysgu 3 amrywiaeth yn y gymuned e.e.

- iaithau gwahanol yn cael eu siarad

- gwyliau gwahanol yn y gymuned
- siopau bwyd diwylliannol, bwytai
- clwbiau cymdeithasol neu grwpiau sy'n gysylltiedig â chefnidiroedd gwahanol
- gwisgoedd a thraddodiadau amrywiol
- digwyddiadau cymunedol cymysg (e.e. gwyliau aml-ddiwyllynnol).

AC3.2 Dylai dysgwyr roi o leiaf ddau enghraifft o ffyrdd o gymryd rhan yn y gymuned e.e.

- mynychu digwyddiadau lleol gyda'i gilydd
- plant o gefnidiroedd gwahanol yn chwarae neu'n dysgu gyda'i gilydd
- ymuno â chanolfannau cymunedol, clybiau chwaraeon, clybiau ieuenctid
- rhoi cynnig ar fwydydd neu wyliau ei gilydd
- gweithio neu wirfoddoli gyda'n gilydd.

Gallai enghreifftiau A3.3 gynnwys:

- gwrandio ar eraill
- peidio ag amharu yn ystod defodau neu arferion
- defnyddio enwau a ddewiswyd gan bobl
- derbyn rheolau bwyd gwahanol
- caniatáu lle i weddi
- bod yn garedig a pharchus
- dysgu am arferion pobl eraill.

|                                                                         |                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Egwyddorion Cynyddu</b>                                              | Cam Cynnydd 2 - Rydw i wedi archwilio ac rwy'n ymwybodol o amrywiaeth mewn cymunedau.               |
| <b>Maes Profiad Dysgu</b>                                               | Y Celfyddydau                                                                                       |
| <b>Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig</b>                                    | Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac amrywiol, ac wedi'u llywio gan weithredoedd a chredoau dynol. |
| <b>Perthnasol i'r Pedwar Diben</b>                                      | Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd.                                           |
| <b>Sgiliau Trawsgwricwlaidd</b>                                         | Llythrennedd/ Digidol                                                                               |
| <b>Sgiliau Cyfannol</b>                                                 | Effeithiolrwydd personol                                                                            |
| <b>Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd</b> | Arferion cynaliadwy (e.e. drwy brosiectau cymunedol neu fentrau amgylcheddol rhyng-ffydd).          |

## Themâu Trawsbynciol Perthnasol

| Thema                        | Rhesymeg                                                                                             |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Amrywiaeth                   | Hyrwyddo dealltwriaeth o hawliau, cynhwysiant, a hunaniaethau a diwylliannau amrywiol                |
| Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg | Mae'r uned hon hefyd yn berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd ac Egwyddorion Moeseg. |

## Lefel Mynediad 3

**Teitl yr Uned: Ffydd a Chred yn y Gymuned**

**Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM073**

**Lefel:** Lefel Mynediad Tri

**Gwerth Credyd:** Dau (2)

**Oriau Dysgu Dan Arweiniad:** 20

**Nod yr Uned:** Datblygu dealltwriaeth, goddefgarwch a gwerthfawrogiad diwylliannol y dysgwyr o fewn y gymuned, gan archwilio ffydd a chred.

| Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):                               | Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Gwybod am ffydd a chred                                        | 1.1 Nodi'r hyn a olygir wrth:<br>a) Ffydd<br>b) Cred                                                     |
|                                                                   | 1.2 Rhoi enghreifftiau o gredoau personol neu gymunedol                                                  |
| 2. Gwybod sut mae gwahanol gredoau'n cael eu mynegi               | 2.1 Nodi pam fod credoau personol yn bwysig i bobl                                                       |
|                                                                   | 2.2 Rhoi ffyrdd y mae pobl yn dangos neu'n ymarfer eu credoau                                            |
|                                                                   | 2.3 Rhoi enghreifftiau o sut y gall credoau ddylanwadu ar ymddygiad pobl ym mywyd bob dydd               |
| 3. Gwybod sut mae gwahanol gredoau'n dylanwadu ar fywyd y gymuned | 3.1 Rhoi enghreifftiau o sut y gall credoau neu grwpiau cred gael effaith gadarnhaol ar y gymuned        |
|                                                                   | 3.2 Esbonio un ffordd y gallai gwahaniaethau mewn credoau greu heriau neu gamddealltwriaeth mewn cymuned |
|                                                                   | 3.3 Rhoi enghreifftiau o sut y gall cymunedau ymateb yn gadarnhaol i'r heriau hyn                        |

### Cynnwys Dangosol

Deilliant AC 1.1 e.e.

- Dysgu 1
- "Ffydd" fel traddodiad crefyddol neu ysbrydol.
  - "Cred" fel syniadau neu werthoedd y mae pobl yn eu dal (gall gynnwys credoau anghrefyddol).

AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr roi o leiaf ddau enghraifft o gredoau persona, e.e.

- gofalu am yr amgylchedd
- cydraddoldeb a thegwch
- credu mewn crefydd neu dduwdod
- Cred mewn hawliau dynol
- credoau personol am ffordd o fyw.

Deilliant AC 2.2 Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- Dysgu 2
- dillad (e.e. gorchudd pen, gwisg ddiwair)
  - dewisiadau bwyd neu ymptydio
  - dathliadau (Diwali, Eid, y Pasg, y Pasg Gwyr, ac ati)
  - mynychu mannau addoli
  - gweithredoedd elusennol neu wirfoddoli
  - adrodd straeon, symbolau, iaith.

AC 2.3 Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- bod yn garedig / dangos onestrwydd
- gorffwys ar ddiwrnodau penodol
- peidio â bwyta bwydydd penodol
- dathlu gwyliau
- dewis arferion cymdeithasol neu deuluol penodol.

Deilliant AC 3.1 Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- Dysgu 3
- grwpiau ffydd yn gwneud gwaith elusennol
  - gwyliau cymunedol
  - gwerthoedd cyffredin megis caredigrwydd, tegwch
  - gwirfoddoli
  - canolfannau cymunedol
  - cymorth i bobl fregus.

AC 3.2 Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- peidio â deall pam mae rhywun yn ymddwyn yn wahanol
- gwahaniaethau mewn rheolau bwyd neu ddillad
- dyddiau dathlu gwahanol
- camddealltwriaeth iaith
- syniadau gwahanol am reolau.

AC 3.3 Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- digwyddiadau aml-ddiwyllynnol
- gwasanaethau / gwersi am gredoau
- mannau a rennir sy'n croesawu pawb
- grwpiau cymunedol yn cydweithio
- posterï'n hyrwyddo parch
- cynlluniau cyfeillion neu ddeialogau.

|                                                                         |                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Egwyddorion Cynyddu</b>                                              | Cam Cynnydd 3 - Gallaf ddisgrifio ac esbonio'r ffyrdd y mae fy mywyd yn debyg ac yn wahanol i fywydau pobl eraill, ac rwy'n deall nad yw pawb yn rhannu'r un profiadau, credoau a safbwyntiau. |
| <b>Maes Profiad Dysgu</b>                                               | Y Celfyddydau                                                                                                                                                                                  |
| <b>Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig</b>                                    | Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac amrywiol, ac wedi'u llywio gan weithredoedd a chredoau dynol.                                                                                            |
| <b>Perthnasol i'r Pedwar Diben</b>                                      | Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd.                                                                                                                                      |
| <b>Sgiliau Trawsgwricwlaidd</b>                                         | Llythrennedd/ Digidol                                                                                                                                                                          |
| <b>Sgiliau Cyfannol</b>                                                 | Effeithiolrwydd personol                                                                                                                                                                       |
| <b>Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd</b> | Arferion cynaliadwy (e.e. drwy brosiectau cymunedol neu fentrau amgylcheddol rhyng-ffydd).                                                                                                     |

| <b>Themâu Trawsbynciol Perthnasol</b> |                                                                                                      |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Thema</b>                          | <b>Rhesymeg</b>                                                                                      |
| Amrywiaeth                            | Hyrwyddo dealltwriaeth o hawliau, cynhwysiant, a hunaniaethau a diwylliannau amrywiol                |
| Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg          | Mae'r uned hon hefyd yn berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd ac Egwyddorion Moeseg. |

## Lefel 1

**Teitl yr Uned: Ffydd a Chred yn y Gymuned**

**Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM074**

**Lefel: Un (1)**

**Gwerth Credyd: Dau (2)**

**Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 20**

**Nod yr Uned:** Datblygu dealltwriaeth ddiwylliannol, goddefgarwch a gwerthfawrogiad dysgwyr o fewn y gymuned, gan archwilio ffydd a chred.

| Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):                                                      | Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Deall sut mae ffydd, credoau, traddodiad a diwylliant yn llywio hunaniaeth a chymuned | 1.1 Disgrifio sut mae ffydd a chredoau'n cael eu mynegi drwy:<br>a) diwylliant<br>b) traddodiad<br>c) arferion                                                                       |
|                                                                                          | 1.2 Rhoi enghreifftiau o draddodiadau, diwylliannau neu arferion Cymreig a sut maent yn helpu i lunio hunaniaeth Gymreig                                                             |
| 2. Deall sut mae credoau a gwerthoedd yn dylanwadu ar unigolion a chymunedau             | 2.1 Disgrifio sut mae eu credoau a gwerthoedd personol yn dylanwadu ar:<br>a) eu hymddygiad<br>b) eu perthynas ag eraill<br>c) eu cyfranogiad mewn gweithgareddau cymunedol neu grŵp |
|                                                                                          | 2.2 Amlinellu sut y gall pobl ddangos parch at gredoau a gwerthoedd sy'n wahanol i'w rhai personol                                                                                   |
|                                                                                          | 2.3 Disgrifio'r ffactorau sydd wedi dylanwadu ar eu credoau a'u gwerthoedd eu hunain                                                                                                 |
| 3. Gallu adnabod a chyflwyno safbwyntiau am gredoau yn y gymuned                         | 3.1 Amlinellu cred sy'n cael ei dal gan bobl yn eu cymuned sy'n wahanol i'ch credoau chi.                                                                                            |
|                                                                                          | 3.2 Rhoi barn neu resymau sy'n cefnogi pam fod y gred hon yn bwysig i'r bobl sy'n ei dal                                                                                             |

## Cynnwys Dangosol

Deilliant  
Dysgu 1 AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr ddisgrifio ffyrdd y mae ffydd a chred yn cael eu mynegi drwy ddiwylliant a thraddodiad. Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- gwyliau (Eid, Diwali, y Pasg, Vaisakhi, y Nadolig)
- defodau (ymprydio, gweddi, cynnau kannwyllau, canu)
- dillad
- iaith neu straeon
- symbolau
- gweithgareddau cymunedol

Rhaid i AC 1.2 Ymgeiswyr gynnwys tri (3) enghraifft o sut mae ffydd a chredoau Cymreig yn gwneud Cymru'n unigryw yn fyd-eang. Mae enghreifftiau'n cynnwys:

- Eisteddfod
- Dydd Gŵyl Dewi
- Cawl, picau ar y maen, bara brith
- Y Ddraig Goch
- Hymnau a thraddodiadau canu Cymreig
- Cyfranogiad yr Urdd
- Capel a thraddodiadau coraidd (cyflwyniad an-hierarchaidd).

Deilliant  
Dysgu 2 AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddangos trwy fyfyrion ar sut mae eu credoau a'u gwerthoedd eu hunain yn effeithio arnynt e.e.

Sut mae credoau/gwerthoedd personol yn dylanwadu ar ymddygiad: caredigrwydd, tegwch, deiet, dewisiadau dillad, mynychu digwyddiadau, helpu eraill, gonestrwydd, dathlu gwyliau penodol

Sut mae credoau/gwerthoedd yn dylanwadu ar eraill a chymdeithas: rheolau cymunedol, gwirfoddoli, gwaith elusennol, disgwyliadau cymdeithasol, perthyn i grŵp

AC 2.2 Gallai ymddygiad parchus gynnwys:

- iaith gynhwysol
- gwrandio heb farn
- croesawu arferion eraill
- caniatáu lle i arferion gwahanol (bwyd, gweddi, dillad)
- dysgu am wahaniaethau.

AC 2.3 Dysgwyr yn disgrifio o leiaf ddau ffactor sydd wedi dylanwadu ar eu credoau a'u gwerthoedd personol, e.e.

- teulu
- diwylliant
- cyfryngau ar-lein

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• addysg</li> <li>• profiadau byw</li> <li>• cyfoedion</li> <li>• cymuned leol.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Deilliant Dysgu 3 | <p>AC 3.1 Gall credoau eraill gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• credoau crefyddol (Cristnogol, Mwslimaidd, Iddewig, Sicaidd, Hindŵaidd, Bwdhaidd)</li> <li>• credau anghrefyddol (Dynolyddol, amgylcheddol, feganeth egwyddorol, credau sy'n canolbwyntio ar gydraddoldeb).</li> </ul> <p>AC 3.2 Mae'r meini prawf hyn yn cynnwys e.e.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rhoi rhesymau</li> <li>• esbonio pam mae cred yn bwysig</li> <li>• deall ei rôl ym mywyd y gymuned (dathliadau, gwerthoedd, ymddygiad, hunaniaeth)</li> </ul> |

|                                                                         |                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Egwyddorion Cynyddu</b>                                              | Cam Cynnydd 4 - Gallaf ddadansoddi ac esbonio hanesion, credoau a phrofiadau amrywiol pobl mewn cymdeithasau yn fy ardal leol ac yng Nghymru, yn ogystal ag yn y byd ehangach. |
| <b>Maes Profiad Dysgu</b>                                               | Y Celfyddydau                                                                                                                                                                  |
| <b>Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig</b>                                    | Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac amrywiol, ac wedi'u llywio gan weithredoedd a chredoau dynol.                                                                            |
| <b>Perthnasol i'r Pedwar Diben</b>                                      | Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd.                                                                                                                      |
| <b>Sgiliau Trawsgwricwlaidd</b>                                         | Llythrennedd/ Digidol                                                                                                                                                          |
| <b>Sgiliau Cyfannol</b>                                                 | Effeithiolrwydd personol                                                                                                                                                       |
| <b>Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd</b> | Arferion cynaliadwy (e.e. drwy brosiectau cymunedol neu fentrau amgylcheddol rhyng-ffydd).                                                                                     |

| Themâu Trawsbynciol Perthnasol |                                                                                                      |
|--------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Thema                          | Rhesymeg                                                                                             |
| Amrywiaeth                     | Hyrwyddo dealltwriaeth o hawliau, cynhwysiant, a hunaniaethau a diwylliannau amrywiol                |
| Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg   | Mae'r uned hon hefyd yn berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd ac Egwyddorion Moeseg. |

## Lefel 2

**Teitl yr Uned: Ffydd a Chred yn y Gymuned**

**Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM075**

**Lefel:** Dau (2)

**Gwerth Credyd:** Dau (2)

**Oriau Dysgu Dan Arweiniad:** 20

**Nod yr Uned:** Datblygu dealltwriaeth ddiwylliannol, goddefgarwch a gwerthfawrogiad dysgwyr o fewn y gymuned, gan archwilio ffydd a chred.

| Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):                                                                     | Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Deall gwahanol fathau o gredoau a gwerthoedd a'u hystyr                                              | 1.1 Esbonio diffiniad y canlynol, gan gynnwys y gwahaniaeth rhyngddyn nhw:<br>a) credoau<br>b) gwerthoedd                                                                   |
|                                                                                                         | 1.2 Rhoi enghreifftiau o gredoau a gwerthoedd, gan gynnwys sut maent yn wahanol o ran pwrpas neu ffocws.                                                                    |
|                                                                                                         | 1.3 Esbonio sut mae credoau a gwerthoedd yn cyfrannu at ymdeimlad unigolyn o'r cywir a'r anghywir                                                                           |
| 2. Deallwch sut mae credoau a gwerthoedd yn dylanwadu ar ymddygiad personol, perthnasoedd a chymdeithas | 2.1 Esbonio sut mae credoau a gwerthoedd personol yn dylanwadu ar:<br>a) gwneud penderfyniadau personol<br>b) ymddygiad tuag at eraill<br>c) cyfranogiad ym mywyd y gymuned |
|                                                                                                         | 2.2 Esbonio sut y gall credoau a gwerthoedd gwahanol effeithio ar ryngweithiadau rhwng pobl neu grwpiau mewn cymdeithas                                                     |
|                                                                                                         | 2.3 Esbonio strategaethau ar gyfer parchu a chefnogi pobl â chredoau a gwerthoedd gwahanol                                                                                  |
|                                                                                                         | 2.4 Disgrifio'r ffactorau allweddol sydd wedi dylanwadu ar eu credoau a'u gwerthoedd eu hunain                                                                              |
| 3.                                                                                                      | 3.1 Cymharu dau gred neu system gredoau a geir yn y gymuned, gan                                                                                                            |

|                                                                         |     |                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------|
| Gallu gwerthuso a chyflwyno safbwyntiau cytbwys am gredoau yn y gymuned |     | amlygu o leiaf ddwy debygrwydd neu wahaniaeth                                   |
|                                                                         | 3.2 | Cynllunio dadl resymol sy'n cefnogi pam fod cred yn bwysig i'r bobl sy'n ei dal |
|                                                                         | 3.3 | Disgrifio sut y gall cymunedau reoli gwahaniaethau mewn ffydd a chredoau        |

### Cynnwys Dangosol

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Deilliant Dysgu 1 | <p>AC 1.1 <b>Rhaid</b> i'r dysgwr egluro beth a olygir wrth gredoau a gwerthoedd a sut maent yn wahanol e.e.</p> <p><b>Credoau</b>→ syniadau a ddelir yn wir</p> <p><b>Gwerthoedd</b>→ egwyddorion sy'n arwain ymddygiad</p> <p>AC1.2 Mae credoau'n cynnwys: crefyddol neu anghrefyddol, e.e. credu mewn cydraddoldeb, credu mewn Duw, credu mewn gwyddoniaeth, credu mewn hawliau dynol.</p> <p>Mae gwerthoedd yn cynnwys: tegwch, gonestrwydd, caredigrwydd, annibyniaeth.</p> <p>AC 1.3 <b>Rhaid</b> i'r dysgwr fyfyrion ar sut mae credoau a gwerthoedd yn rhoi i bobl ymdeimlad o'r cywir a'r anghywir e.e.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dylanwadu ar syniadau o gywir/anghywir</li> <li>• effeithio ar ddewisiadau, ymddygiadau, blaenoriaethau</li> <li>• dylanwadu ar arferion diwylliannol neu grefyddol.</li> </ul>                                                                                                             |
| Deilliant Dysgu 2 | <p>Gallai AC 2.1 gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• moeseg a gwneud penderfyniadau</li> <li>• triniaeth o bobl eraill</li> <li>• ymgysylltu â'r gymuned, gwirfoddoli, bywyd grŵp.</li> </ul> <p>Rhaid i ddysgwyr gynnwys enghraifft ar gyfer pob un o'r pwyntiau bwled o fewn y meini prawf (penderfyniadau personol; ymddygiad tuag at eraill; cymryd rhan yn y gymuned).</p> <p>AC 2.2 Dylid cynnwys enghreifftiau o sut y gall credoau cyffredin adeiladu undod A sut y gall credoau gwahanol achosi camddealltwriaeth e.e.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• cyfreithiau wedi'u dylanwadu gan werthoedd a rennir</li> <li>• Mae digwyddiadau cymunedol yn dathlu crefyddau gwahanol.</li> <li>• Mae credoau'n effeithio ar fwyd, dillad, a mannau cyfarfod.</li> <li>• dylanwad y cyfryngau a stereoteipiau</li> <li>• disgwyliadau diwylliannol.</li> </ul> <p>AC 2.3 Gallai strategaethau ar gyfer parch gynnwys:</p> |

- deialog
- iaith gynhwysol
- darparu ar gyfer anghenion deietegol
- darparu mannau diogel.
- arfer gwrth-wahaniaethu
- parodrwydd i ddysgu.

AC 2.4 Gallai dylanwadau ar ffurfio credoau personol gynnwys:

- cefndir teuluol
- addysg
- profiadau personol
- hunaniaeth ddiwylliannol
- cyfryngau cymdeithasol, amgylcheddau ar-lein
- Newyddion a digwyddiadau'r byd.

Deilliant  
Dysgu 3

AC 3.1 Gallai enghreifftiau gynnwys:

- tebygrwydd (gwerthoedd cyffredin, dathliadau cyffredin, egwyddorion moesegol)
- gwahaniaethau (arferion, tarddiadau, dysgeidiaethau, safbwyntiau byd-eang).

AC 3.2 Mae cyflwyno dadl resymegol yn golygu:

- defnyddio ffeithiau, enghreifftiau, profiad personol neu sylwadau
- esbonio arwyddocâd credoau i hunaniaeth, cyfranogiad cymunedol, a diwylliant.

AC 3.3 Gallai enghreifftiau gynnwys:

- rôl addysg
- digwyddiadau cymunedol
- hyrwyddo deialog
- mentrau lleol
- heriau fel camddealltwriaeth, stereoteipiau
- datrysiadau fel polisïau cynhwysol, mannau diogel, cymorth cyfieithu.

|                                                                         |                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Egwyddorion Cynyddu</b>                                              | Cam Cynnydd 5 - Gallaf ddadansoddi'n feirniadol ystod o debygrwydd, gwahaniaethau ac anghydraddoldebau cymhleth rhwng cymdeithasau amrywiol yn y gorffennol a'r presennol. |
| <b>Maes Profiad Dysgu</b>                                               | Y Celfyddydau                                                                                                                                                              |
| <b>Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig</b>                                    | Mae cymdeithasau dynol yn gymhleth ac amrywiol, ac wedi'u llywio gan weithredoedd a chredoau dynol.                                                                        |
| <b>Perthnasol i'r Pedwar Diben</b>                                      | Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd.                                                                                                                  |
| <b>Sgiliau Trawsgwricwlaidd</b>                                         | Llythrennedd/ Digidol                                                                                                                                                      |
| <b>Sgiliau Cyfannol</b>                                                 | Effeithiolrwydd personol                                                                                                                                                   |
| <b>Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd</b> | Arferion cynaliadwy (e.e. drwy brosiectau cymunedol neu fentrau amgylcheddol rhyngffydd).                                                                                  |

| <b>Themâu Trawsbynciol Perthnasol</b> |                                                                                                      |
|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Thema</b>                          | <b>Rhesymeg</b>                                                                                      |
| Amrywiaeth                            | Hyrwyddo dealltwriaeth o hawliau, cynhwysiant, a hunaniaethau a diwylliannau amrywiol                |
| Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg          | Mae'r uned hon hefyd yn berthnasol i'r Cwricwlwm i Gymru: Crefydd, Gwerthoedd ac Egwyddorion Moeseg. |